

Bo Rothstein: "Blir jag avskedad om min forskning får fel resultat?"

Linnéuniversitetet utlyser en tjänst som normkritisk professor i design. För att få tjänsten måste man ha rätt normkritiska, dekoloniala, queerteoretiska inställning. Välmeriterade Bo Rothstein slängde in en ansökan i helgen.

Bakgrund: I förra veckan blossade en debatt upp efter att Linnéuniversitetet gått ut med en [ansökan](#) om en tjänst som professor i design och visuell kommunikation. Sara Kristoffersson skrev bland annat en [debattartikel](#) i Dagens nyheter där hon varnar för överdriven intern idéstyrning. Nu vill Bo Rothstein, professor i statsvetenskap, se om hans mångåriga akademiska meriter kvalar in för tjänsten.

Enligt utannonsering av denna tjänst skall arbetet för denna professur utföras innanför de teoretiska ramverken "normkritik, dekolonialism, feminism, queerteori och teorier om posttillväxt". Vad gäller normkritik har jag varit synnerligen aktiv i kritiken av de ekonomistiska teorier (public and rational choice) som präglat stora delar av nationalekonomin och statsvetenskapen (se särskilt publikationerna 2, 5, 9, 11, 49, 53, 61, 66, 98, 104, 113 och 120). Jag uppfattar mig som totalt genom-normkritisk. För dekolonialism vill jag anföra min forskning om korruption med närmare ett trettiotal publikationer. Mycket av denna forskning handlar just om korruptionen i länder som har varit koloniserade. Feminism har jag tre vetenskapliga publikationer, framför allt vill jag anföra artiklarna "The Reproduction of Gender Inequality in the Swedish Welfare State. A Causal Mechanism Approach", publicerad i tidskriften Gender, Work and Organization, och "Den moderna könsmaktsordningens grundbult" publicerad i Statsvetenskaplig tidskrift.

Vidare skall arbetet inom tjänsten bidra till "social rättvisa" och här vill jag peka på mina många arbeten om social- och välfärdspolitik, inalles ett femtiotal av mina totalt 170 vetenskapliga publikationer. Vad gäller kravet om att forska enligt queer-teori kan jag emellertid redan i denna ansökan visa prov på mina normkritiska talanger. Jag är kritisk till användandet av anglosaxiska termer, det symboliserar för mig att vi låter oss domineras av två klart post-imperialistiska stater. I stället föredrar jag en terminologi från min egen språkliga bakgrund som är skånska, nämligen kvirr-teori. Slutligen kravet på att arbeta inom teorin om posttillväxt så vill jag framhålla att jag i mina omfattande studier av den svenska statens uppbyggnad under sjutton- och artonhundratalet just kommer att intressera mig för postverkets och andra liknande myndigheters tillväxt.

JAG HAR SYSSLAT mycket med design och visuell kommunikation, framför allt genom egen produktion av en stor samling mycket fräsiga powerpoint-bildspel som jag under mer än tjugo år använt mig av i undervisning och andra föreläsningar. Det är mycket som rör sig, hoppar och snurrar runt i dessa genomdesignade och mycket visuella presentationer där jag på medvetet och synnerligen konstnärligt sätt kombinerar text med bilder, grafer, tabeller, kartor och figurer.

Jag har visserligen uppnått den biologiska ålder då man pensioneras från svenska lärosäten men jag menar att detta biologiska, maskuliniserade och positivistiska räknande av universella enheter som benämns "år" på en linjär skala numera måste anses vara ett passerat vetenskapligt stadium. De socialkonstruktivistiska teorier som har kommit att dominera de områden som denna tjänst skall verka inom (normkritik, postkolonialism, feminism och queerteori) har exempelvis som en utgångspunkt att kön ingalunda skall förstås som en biologisk kategori utan är något som är "socialt konstruerat". Jag är en stark anhängare av detta postmodernistiska synsätt och om kön skall bestämmas socialkonstruktivistiskt måste rimligen samma sak gälla för ålder. Därför har jag, efter att ha konsulterat ett antal mig socialt mycket närstående personer, gjort bedömningen att min socialt konstruerade ålder ligger i spannet 44-48 år. Tilläggas kan att det finns en mig synnerligen närstående person som med viss emfas hävdar att vad gäller vissa delar av den mänskliga repertoaren har jag aldrig blivit äldre än 14 år.

JAG ÄR FULLT införstådd med kravet att arbeta inom de fyra teorier som nämns i utlysningen. En fråga jag har är dock vad som händer med anställningen om jag i min forskning skulle komma fram till att någon av dessa inte går att verifiera empiriskt. Eller att någon av dessa teorier inte ger ett tillfredsställande kommunikativt utslag i min framtida konstnärliga verksamhet inom det designvisuella fältet. Inom min hittillsvarande disciplin (statsvetenskap) händer det att man överger teorier som i den empiriska forskningen visat sig sakna stöd. I mitt fall har detta faktiskt hänt ett flertal gånger. Om detta nu skulle inträffa i den händelse jag tillträder den aktuella professuren, måste man ha universitetsledningens tillstånd för att byta till någon annan teori? Eller blir man avskedad om det visar sig att ens empiriska forskning inte stöder teorin, alternativt att den konstnärliga kvalitén blir undermålig om den utövas under någon av dessa fyra teorier? Ännu en fråga är vad som händer om några av dessa teorier kommer i motsättning till varandra. Det finns till exempel inte obetydliga spänningar mellan traditionell feminism (av den typ genusteori som Yvonne Hirdman introducerat i Sverige) och kvirr-teori. Kan man i så fall som professor vid ert lärosäte tryggt luta sig mot att universitetsledningen löser en sådan konflikt så att man vet vad som gäller när man skall forska eller utöva sin konstnärliga verksamhet.

Bo Rothstein är professor emiritus i statsvetenskap och har bland annat vunnit pris för akademisk frihet och arbetat för vikten av en fri forskning.